

टीकाको

साइत १०:०२मा

भापा, असोज ८। नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक समितिले यस वर्षको वडादशैंका विभिन्न साइत सार्वजनिक गरेको छ।

असोज २१ गते बिहीबार विहान ११:४६ बजे घटस्थापनाको साइत रहेको समितिका अध्यक्ष प्रा. श्रीकृष्ण अधिकारीले जानकारी दिए। घटस्थापनाका दिन चित्रा नक्षत्र र वैधृति योग परेकाले ११:४६ बजेअघि चित्रा नक्षत्र र वैधृति योगको शान्ति गरेर घटस्थापना गर्नुपर्छ।

असोज २२ गते शुक्रबार भण्डा फेर्ने साइत ११:५६ बजे रहेको छ। पश्चिम फर्केर भण्डा फेर्नुपर्ने उनले जानकारी दिए। असोज २५ गते सोमबार पचली भैरव यात्रा गरिन्छ। असोज २६ गते मङ्गलबार फूलपाती परेको छ। फूलपाती बेलुकीको समयमा गरिने र यसको साइत आवश्यक नपर्ने अध्यक्ष प्रा. अधिकारीले बताए।

फूलपातीकै दिन तुलजा भवानीलाई मूल मन्दिरबाट हनुमानढोकाको मूलचोकमा यात्रा गराइन्छ। मूलचोकमै भवानीलाई साक्षी राखेर महाअष्टमीका दिन राति कालरात्रि पूजासहित राज्यकोतर्फबाट वोका र राँगाको वलि दिइन्छ। तुलजा भवानी यात्राको साइत विहान ७:११ बजे रहेको छ। तुलजा भवानीलाई विहान ८:४४ बजे स्थिरासन गराइन्छ। असोज २७ गते बुधबार महाअष्टमी, त्यसै राति कालरात्रिको पूजा गर्नुपर्ने समितिले जनाएको छ।

असोज २८ गते बिहीबार महानवमी पर्व मनाइन्छ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

प्लाष्टिक भोलाको प्रतिबन्ध

बजेट भाषणमा मात्रै

भापा, असोज ८। सरकारले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट भाषणमा उल्लेख गरी ४० माइक्रोन भन्दा पातलो भोलालाई पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाएको छ। इतर, भापा सहित पूर्वका वजारमा ४० माइक्रोन भन्दा पातला प्लाष्टिकका भोला छ्यापछ्यापती पाइन्छन्।

वातावरण विभागले १ साउनदेखि ४० माइक्रोनभन्दा पातलो प्लाष्टिकका भोला उत्पादन, विक्री वितरण र प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाउने सरकारको निर्णय कार्यान्वयनका लागि आग्रह गरेको थियो। तर, भापा सहित पूर्वका व्यापारीले वातावरण विभागको आग्रहलाई बेवास्ता गरेका छन्।

विभागका अनुसार डिपार्टमेन्टल स्टोर, सपिङमल, व्यापारिक प्रतिष्ठानमा प्लाष्टिकको भोलाको सङ्ग्रह, सूती, जुट वा कागजको भोला प्रयोग गर्नुपर्नेछ। तर भापासहित पूर्वका अधिकांश ठूला डिपार्टमेन्टल स्टोरदेखि सपिङ मल र साना पसलहरूले समेत प्लाष्टिकको भोला प्रयोग गर्न छाडेका छैनन्।

सरकारले बजेट वक्तव्यमा ४० माइक्रोनभन्दा पातलो प्लाष्टिकका भोला वा सीट उत्पादन गर्ने उद्योगले पुरानो मेसिनको पाटपुर्जा प्रतिस्थापन गरी नयाँ जडान गरेमा थप लगानी बराबरको रकम पुँजीगत अनुदान उपलब्ध गराउने घोषणा समेत गरेको छ।

उता पश्चिम नेपालमा भने ४० माइक्रोनभन्दा

कम तौल भएका प्लाष्टिकका भोला नेपाल भित्रिन नदिन सरकारले थप कदम अघि सारेको छ। वातावरण प्रदूषणको मुख्य कारण भन्दै वन तथा वातावरण मन्त्रालयले राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी भोला उत्पादन, प्रयोग र विक्री वितरणमा पूर्णरूपमा प्रतिबन्ध लगाएको थियो।

सो निर्णयपछि चामल, चाउचाउ, विस्कुट, पानी लगायतका खाद्यान्न तथा पेयपदार्थको प्याकेजिङमा आवश्यक पर्ने प्लाष्टिकको कच्चा पदार्थ बोकेका कन्टेनर

सीमा नाकामै रोक्न शुरु गरेको छ।

भैरहवामा प्लाष्टिकको सामग्री बोकेका १५देखि २० वटा कन्टेनर रोकिएका छन् भने विरगञ्ज, विराटनगर सीमा नाकाबाट पनि नेपाल भित्रिन नदिइएको उद्योगी व्यवसायीले जनाएका छन्।

प्लाष्टिकको सिट विना कुनै खाद्य वस्तु, पानी, सुई लगायतको प्याकेजिङ गर्न नमिल्ने हुनाले उद्योगहरूले धराशयी बन्ने अवस्थामा पुगेको नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका उपमहानिर्देशक गोकर्ण अवस्थीले जानकारी दिए। व्यवहारिक पक्षको अध्ययन विनै आएको निर्णयले कतिपय उद्योग बन्द हुने अवस्थामा नै पुगेको उनले बताए।

सरकारले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९को बजेट भाषणमा नै उल्लेख गरी ४० माइक्रोन भन्दा पातलो भोलालाई पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाउने जनाएको थियो। सोही अनुसार ४० माइक्रोनभन्दा कम तौल भएका प्लाष्टिकमा प्रतिबन्ध लगाएको वन तथा वातावरण मन्त्रालयका प्रवक्ता बुद्धिसागर पौडेलले जानकारी दिए। भोलामा मात्र प्रतिबन्ध लगाउँदा प्रभावकारी नदेखिएकाले आयात र विक्री र प्रयोगमै रोक लगाइएको उनले बताए।

व्यवसायीका मागबारे आफूहरू जानकार रहेको र यसविषयमै छिड्टै छलफलमा गरेर निष्कर्षमा पुग्ने वातावरण मन्त्रालयले जनाएको छ।

बिर्तामोड, असोज ८। नेपाली कांग्रेसको चौधौँ महाधिवेशन अन्तर्गत भाषाका पालिकातहको निर्वाचनका लागि १५ वटै पालिकाहरूमा मतदान केन्द्र तय गरिएको छ।

निर्वाचनको पूर्वतयारीका क्रममा सबै पालिकामा पुगेका मतदान अधिकृत र स्थानीय पार्टी कार्यसमितिबीचको समन्वयमा मतदान स्थल तय गरिएको हो भने सहमतिको सम्भावना भएका पालिकाहरूमा सहमतिको प्रयास पनि जारी छ। आकांक्षीहरूबीचमा सहमति गराएर सर्वसम्मत नेतृत्व चयनका लागि विभिन्न पालिकाहरूमा पहल जारी राखिएको नेपाली कांग्रेस भाषाका सभापति उद्व थापाले जानकारी दिए। उनका अनुसार अर्जुनधारा नगरपालिकामा सभापतिबाहेक सबै पदाधिकारीका आकांक्षीहरूबीच सर्वसम्मत गरिएको छ।

नगर समितिमा प्रत्येक वडाबाट १ महिलासहित ३ जना चयन हुने ३३ जना सदस्य

र समावेशी कोटा अन्तर्गत चयन हुने २२ जना सदस्यका विषयमा ९० प्रतिशत कोटामा सहमति भइसकेको नेपाली कांग्रेस भाषा प्रचारप्रसार विभागका संयोजक कृष्ण हुमागाँउले जानकारी दिए। आकांक्षीहरूका बीचमा भएको छलफलपछि, उपसभापतिमा प्रशान्त भण्डारी र चतुर्भुज काफ्ले, सचिवमा इन्दिरा खड्का र मेदनी गुरागाँउ,

सहसचिवमा इशान पौडेल र निरञ्ज दाहाललाई सर्वसम्मत रूपमा चयन गरिएको हो।

उम्मेदवारी घोषणा गरेर पनि सर्वसम्मत नेतृत्व चयनका लागि सहयोग पुर्‍याउने गंगा मैनाली, जीवन भण्डारी, भाष्कर भट्टराई, खेम अधिकारी र इन्द्र पौडेललाई पनि पार्टीका विभिन्न तहमा जिम्मेवारी दिन पहल गरिने हुमागाँउले बताए। यसैबीच अर्जुनधारा नगर समिति सभापतिका लागि उम्मेदवारी घोषणा गरेर चुनावी प्रचारप्रसार गरिरहेका हेमराज खरेल र भीष्म मिश्रबीच पनि सहमति गराउने पहल भइरहेको बताइएको छ।

सर्वसम्मत पदाधिकारी चयनपछि आयोजित भेलामा बोद्धे नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय सदस्य केशवकुमार बुढाथोकीले नेतृत्वको विवेकले भ्याएसम्म सबैलाई न्याय दिएको बताए। कांग्रेसलाई कमजोर बनाउन विपक्षीले अनेक भ्रमेला र घुसपैठ गराउनसक्नेतर्फ सचेत रहन समेत नेता बुढाथोकीले

सम्पूर्ण कार्यकर्तामा आग्रह गरे।

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेस भाषाका सभापति उद्व थापाले कार्यकर्ता एवम् चुनावी प्रतिस्पर्धामा उत्रिएका नेतृत्वबीचको सहमति, सहकार्य एकता र मेलमिलापले नजिकिएको स्थानीय, प्रदेश र संघीय तहमा तहका उम्मेदवारले विजय प्राप्त गर्ने धारणा राखे। भाषाको अर्जुनधारामा सहमतिसँगै नेतृत्व चयन हुने र विभिन्न पालिकाहरूमा सहमतिसँगै नेतृत्व चयनको पहल जारी रहेको बताउँदै उनले लोकतान्त्रिक पद्धति अनुरूप प्रतिस्पर्धामा उत्रिएका नेतृत्वले प्रतिस्पर्धी भावना नराखी पार्टीलाई एकढिक्का बनाउन आह्वान समेत गरे। नेपाली कांग्रेस भाषा क्षेत्र नं. २का सभापति खगेन्द्र मैनालीको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रममा महासमिति सदस्य दीपक तामाङ, महाधिवेशन प्रतिनिधि पुष्प ओझा, राजकुमार बराहली लगायतको उपस्थिति रहेको थियो।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

अर्जुनधारामा १७००० बढीले लगाए कोरोनाबिरुद्धको खोप

अमित खन्नु

अर्जुनधारा, असोज ८। कोभिड-१९ विरुद्धको खोप कार्यक्रम सञ्चालन भए यता भाषाको अर्जुनधारा नगरपालिकामा हालसम्म १७ हजार एक सय ११ जनालाई खोप लगाएका छन्। नगर स्वास्थ्य शाखाका अनुसार खोप लगाउनेमा आठ हजार पाँच सय ७७ जना पुरुष र आठ हजार पाँच सय ३४ जना महिला रहेका छन्। उक्त विवरण गत आर्थिक वर्षको फागुन २३ देखि गत भदौ ३१ सम्म सञ्चालन भएको खोप कार्यक्रमको हो।

त्यसैगरी खोपको दुवै मात्रा पूरा गर्नेको संख्या छ हजार ९८ जना पुरुष र पाँच हजार दुई सय ६ जना महिलासहित जम्मा ११ हजार तीन सय चार जना रहेका छन्। उनीहरूलाई

कोभिड-१९, एड्स, मेरोसिल र जोन्सन एण्ड जोन्सनको खोप लगाइएको हो।

यसैबीच नगरपालिकाले असोज १० र ११ गते खोप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने भएको छ। नगर प्रमुख एवम् खोप समन्वय समितिका संयोजक हरिकुमार रानाको अध्यक्षतामा शुक्रबार बसेको बैठकले उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको हो।

उक्त कार्यक्रम ४५ वर्ष वा सो भन्दामाथिका पहिलो खोप लगाउन बाँकी नगरवासीहरू तथा मेरोसिल खोपको पहिलो मात्रा लगाएको २९ दिन पूरा भई दोस्रो मात्रा छुट भएकालाई लक्षित गरी सञ्चालन गरिने नगर कार्यपालिकाको कार्यालयद्वारा जारी सूचनामा

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

मौसमी फल्लूका विरामी बढे

भापा, असोज ८। कोभिड महामारीबीच पछिल्लो समय नेपालमा मौसमी फल्लूको समस्या बढेको चिकित्सकहरूले बताएका छन्। स्वास्थ्य मन्त्रालयले भने सरकारी प्रणालीमा फल्लू असामान्य वृद्धि भएको नदेखिएको जनाएको छ। इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाका निर्देशक तथा मन्त्रालयका प्रवक्ता कृष्णप्रसाद पौडेल भन्छन्- तर छिटफुट केसहरू रिपोर्ट भइरहेका छन्। साना बालबालिकाहरू घ्यारघ्यार गराउने भाइरसबाट सङ्क्रमित भएको सूचना छ।

मौसमी फल्लूप्रति सर्वसाधारणहरूले पहिले त्यति ध्यान दिने नगरेको भए पनि कोभिडका कारण मानिसहरू गम्भीर हुन थालेको बताइएको छ। कोरोनाभाइरस सङ्क्रमणसँग मिल्दोजुल्दो लक्षण भएकाले सर्वसाधारणहरू बढी त्रसित भएको चिकित्सकहरूले बताएका छन्।

नेपालमा मौसमी फल्लू कुन समयमा बढ्छ ?

हालको मौसममा नियमित रूपमा नेपालमा मौसमी फल्लू देखिने हुँदा आतिइहाल्नु पर्ने अवस्था नरहेको पौडेल बताउँछन्। तर, सर्वसाधारणहरू सचेत भने रहनुपर्ने उनको भनाइ छ।

शुक्रराज ट्रपिकल तथा सरुवा रोग अस्पताल क्लिनिकल अनुसन्धान एकाइका प्रमुख डा. शेरबहादुर पुनका अनुसार नेपालमा फेब्रुअरी - मार्च महिना र जुलाईदेखि सेप्टेम्बर महिनामा फल्लूबाट सङ्क्रमित हुनेहरूको संख्या बढ्ने गरेको पाइन्छ। अफ्र तुलना गर्ने हो भने त यो जुलाई -

अगस्टतिर बढी हुन्छ- उनले भने। गत फेब्रुअरी - मार्च महिनातिर अस्पताल आएकाहरूले फल्लूका कारण हप्तामै दुई-तीन पटकसम्म कोभिड परीक्षण गरेको पाइएको उनले जानकारी दिए।

काठमाडौँ मात्र नभएर भरतपुर र पोखरा लगायतका शहरहरूमा पनि फल्लूबाट विरामी

परेकाहरूको संख्या बढेको पाइएको उनले बताए। 'तीन-चार हप्ता अधिसम्म त अलि धेरै नै तथ्याङ्क देखिन्छ। नेपालभरि हप्तामा १५० भन्दा बढी पुष्टि भएको देख्छु'- डा. पुनले भने- पछिल्लो दुई हप्तादेखि भने अलि तल ओर्लिएको देखिन्छ।

नेपालमा देखापरेका मौसमी फल्लू के हुन् ?

डा. पुनका अनुसार नेपालमा सामान्यतया इन्फ्लुएन्जा ए बढी फैलिन्छ भने इन्फ्लुएन्जा बी तुलनात्मक रूपमा कम फैलिन्छ। टाइप ए इन्फ्लुएन्जा महामारी जस्तै गरी फैलिन सक्ने भए पनि टाइप बीले भने सामान्यतया त्यस्तो अवस्था सृजना नगराउने उनको भनाइ छ।

तर, पछिल्लो दुई हप्तामा चाँहि फल्लू बीले अग्रता लिइरहेको देखिन्छ- उनले भने। बीले मेरै चिनको कतिपय एकदमै थला परेको पाएँ। उहाँहरू बरु कोभिड लाग्दा यस्तो परेको थिएन, यो कडा भयो भन्छन्। फल्लूको लक्षण कति कडा हुन्छ, भन्ने विषयमा सामान्यतया चिकित्सकहरूले टाइप एलाई बढी कडा मान्ने गरेको भए पनि टाइप बी पनि उत्तिकै कडा देखिएको र पछिल्लो दुई हप्तामा त्यो

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर, अष्टाङ्ग आयुर्वेद फार्मसी

दैनिक ओपीडी, क्षारसूत्र, पायल्स, फिसर, फिस्टुला, हाडजोर्नी, प्यारालाइसिस, नशा, माइग्रेन तथा अन्य जुनसुकै रोगको उपचारको लागि सम्पर्क : ९८०६०००३१३/०२३-५९०१६६ नोट: प्रत्येक शनिवार MD डाक्टरको सेवा पनि रहेको छ।

कर्मचारी तु-आवश्यकता

पिपल सपिङ्ग मार्टलाई निम्न कर्मचारीको तुरुन्त आवश्यकता भएको हुँदा इच्छुक तथा योग्य व्यक्तिले सम्पर्क गर्नुहोला।

क्र.सं.	पद	संख्या	योग्यता
१.	Sale Boy / Girls	५ जना	+२ पास ६ महिना डिपार्टमेन्ट स्टोरमा काम गरेको
२.	Cosmetic Girls	२ जना	+२ पास, साथै कस्मेटिक क्षेत्रमा काम गरेको

एसएससी पास गरेको तर काममा अनुभव भएका साथै +२ पास गरी काममा अनुभव नभएको पनि सम्पर्क गर्न सक्नु हुनेछ।

आवश्यक कागजात: नागरिकताको प्रतिलिपि र चार वटा पासपोर्ट साइजको फोटो तलब : आपसी समझदारीमा तय गरिनेछ।

सम्पर्क गर्ने अन्तिम मिति : असोज १५ गतेसम्म

पिपल सपिङ्ग मार्ट

बिर्तामोड-२, चारपाने (फोन: ९८१४०७५२०१)

कविता/गजल

गजल

तुलना भट्टराई

मान्छेको व्यवहार र नारा फरक हुन्छ
जीवन जितने शैली पारा फरक हुन्छ ।

आकाश र धर्तीको मिलन हुन सक्छ खै ?
हेनुहोस् न चन्द्र र तारा फरक हुन्छ ।

एकै कोखबाट जन्मिएका सन्तान पनि
सम्पत्तिमा हेर्नुस् भाइभ्राता फरक हुन्छ ।

दुःखपर्दा भन्नु ? या नुनचुक्छ किन ?
हेर्नुहोस् न मायाको सहारा फरक हुन्छ ।

शत्रू

आँखामा बिभाइरहने अनि,
आँशुहरुमा भेटिने शत्रूको
परिचय अनौठो हुन्छ ।
हृदयमा बसेर हृदय नै रेट्नेहरुको
परिचय अनौठो हुन्छ ।
प्रष्ट नाम नभन्ने,
खुलेर थर नलेख्ने,
ओभेलमा परेका त्यस्ता
ठेगानाहरुको अनुहार अनौठो हुन्छ ।
साच्चै,
अँध्यारोमा बिलाइ जान्छन् ।
लड्नु हुन्न भन्छन् फेरि स्वयम्
लडाएर जान्छन् ।
यहाँ पर्दा पछि लुकेर गर्ने
प्रहार शत्रूका अनौठो हुन्छन् ।

- अमृता खरेल

आमा

माया र प्रेमको संसार देखायौ ।
ताते ताते गर्दै हिँड्नु सिकायौ ।

आमा तिमी छौ कमलको बोट ।
म छु तिम्रै कमलको फूल ।

आमाको माया छ अपार ।
सकिन्न कहिले यो प्रेमधारा ।

बुझ्न, पढ्न र लेख्न सिकायौ ।
असल छोरो बन्ने बाटो देखायौ ।

तिम्रो तो मिठो मुस्कानले ।
दिन्छ मलाई जहिले ऊर्जा अनि खुशी ।

- प्रतीक खनाल
बितामोड-२, चारपाते

कथा

रामबाबु सुवेदी

‘ओइ कता हिँडिसन हो लठुवा ?’ माइला वा हतारमा
जङ्गलतर्फ जाँदै गरेको देवेन्द्रलाई हेर्दै भन्छन् ।

‘घाँस काट्न जङ्गल हिँडेको वा ।’

‘यसरी कति दिन घाँस दाउरा गर्छस् अब केही
कमाउनतर्फ ध्यान दे ।’ वा बिडी खाँदै धुँवा छाडेर प्रश्न
गर्छन् ।

‘आ... वा म सबै काम गरिरहेको छु । मलाई केही
चिन्ता छैन भने तपाईं बेकार के चिन्ता गर्नुहुन्छ ?’
हतारमा देवेन्द्र हातमा लिएको हसियाले छेउको
बोटविरुवामा जोरले हान्दै त्यहाँबाट अगाडि लम्किन्छ ।

जङ्गलमा घाँस काट्दा बेग्लै मजा आउँछ देवेन्द्रलाई ।
ऊ बेला-बेला सिकार गर्न पनि रुचाउँछ । जङ्गलमा
आउने जो कोहीसँग ऊ मिलेर सिकार गरौं भनि खरायो,
बट्टाई, दुम्सी जङ्गली कुबुरा आदि समाउन ऊ जाल
निर्माण गर्छ ।

जङ्गलमा एकै बेला-बेला जङ्गली जनावरको दुरुस्त
आवाज निकाल्नु ऊ सिपालु छ । सारा गाउँलेलाई बेला-
बेला बाघ वा चितुवा, जङ्गली बँदेल आएको जस्तै गरी
ऊ भुक्न्याउन माहिर हुन्छ । गाउँलेहरु भने उसको
बाल प्रवृत्तिले आजित भएका छन् ।

साभ्रमा एक भारी घाँस बनाएर ऊ घर फिर्दै गर्दा
अलिकमाथि डाँडाबाट फेरि आवाज गुन्जिन्छ । ‘देवेन्द्र
त राम्ररी पढ्न पनि सकिन्छ न केही काम गर्छस् ।’

लुकाउ काण्छी तिम्रो गहना र सुकैँथैली कोही लुट्न आउँदैछन् !

भुवन तामाङ

लुकाउ काण्छी तिम्रो गहना र सुकैँथैली
किनकि कोही लुट्न आउँदैछन् ! हो, छिटो लुकाउ
काण्छी तिम्रो गहना र सुकैँथैली कोही लुट्न
आउँदैछन् !

हल्ला चलिँर'छ काण्छी ! आजकाल शहरभरी,
गाउँभरी, चौवाटो, चौतारा, सभा र कचहरीभरी
वेगले । जो कोही बखान लाउँदैछन् सात
समुद्रपारीको कुनै देशले हाम्रो देशलाई डलर
दिन्छ । धेरै-धेरै नेताहरुको त सपना नै
बनिसक्यो किनकि त्यो देश जसले नेपाललाई
फिर्तामा ल्याउँदछ । उज्यालो बेचेर कुस्त
पैसा कमाउँछ र हाम्रो देशले । अनि त्यो पैसाले
हामी नेपाली धनी, सुखी र समृद्ध हुन्छौं ।

कतिपय नेता, अभियन्ता र बुद्धिजीवी समेतले
दिउँसै यस्ता सपना देख्न थालेको धेरै भइसक्यो ।
नेता र अभियन्ताहरुले त जिब्रो लपलपाएका
लपलपाएकै छन् किनकि त्यो सुदूर देशले
नेपाललाई दिने सहयोग निकै नै मीठो छ ।
अभिमत भन्दा नि मीठो र टेस्टी । त्यो देशले
नेपाललाई गर्ने सहयोग स्वीकार्नेहरुलाई त
अर्बपति बनाइदिन्छ । अग्रिम बक्सीस पनि
दिइसक्यो । जनताहरु चाहिँ तिनीहरु अर्बपति
भएकै प्रभाव, राप, ताप र हावाले नै करोड पति
बन्छन् ।

काण्छी ! तिमीले मलाई मुबिलको मुसेजमा
लेखेथ्यौ कि, ‘ओइ काण्छा ! अब तेरो माया पनि
चाहिएन, कोशेली पनि चाहिएन किनकि अब
एमसीसी आउँदैछ अरे । त्यसले हामी नेपाली
केटीहरुलाई गरगहनाले भिर्भ्याट्टे पारिदिन्छ
रे । हाम्रो थैलीभरी पैसैपैसा भिर्दिन्छ अरे ।
हामीलाई गोरा केटीहरु जस्तै गोरी गोरी
बनाइदिन्छ अरे । अनि के-के हो के-के थुप्रै थुप्रै
कुरा दिन्छ अरे । हाम्रो नेपाललाई सिंगार
बनाइदिन्छ अरे । त्यसैले काण्छा तेरो केही
चाहिन मलाई अब ।’

‘हेर काण्छी ! तिमीले मलाई जे भन तिम्रो
खुशी । गोरो छाँला भएकाहरु पर्न थालेछ । ठीकै
छ काण्छी ! तिम्रो जो इच्छा तर तिमीले जुन
एमसीसीको कुरा गरेउ नि त्यसले तिमीलाई
भिर्भ्याट्टे चाहिँ होइन भल्नुहुट्द'वाँट चाहिँ
अवश्यै पारिदिन्छ । बरु तिमीसँग भएको
एकलालको गहना पनि लुटेर लग्ने छन् । तिम्रो
सुकैँथैलीमा भएको दुमो पैसा पनि लुटेर

लानेछन् । गोरा केटीहरु जस्तो गोरी बन्ने सपना
बुन्दै छुपौ नि, तिमीलाई तिनीहरुले अँगार र
मोसो जस्तै कालो बनाइ दिनेछन् । अन्त्यमा
तिम्रो धेरै कुरा लुट्ने छन् । त्यसैले लुकाउ
काण्छी तिम्रो गहना र सुकैँथैली किनकि कोही
लुट्न आउँदैछन् ! बिजुली चम्केको गतिमा
लुकाउ काण्छी तिम्रो गहना र सुकैँथैली कोही
लुट्न आउँदैछन् ।

अमेरिकी कार्यक्रम ‘मिलेनियम च्यालेन्ज
कर्पोरेशन (एमसीसी)’ प्रतिनिधिले त
नेपालीहरुलाई हियाएर गरीबलाई ५९ अर्ब पच्चीन
भनिन् रे । अमेरिकीहरुको पिछलग्गु नेपालका
कतिपय राजनीतिज्ञ, विज्ञ र अभियन्ताहरु
एमसीसी पाउन अमेरिकीहरुको जुत्ताको तलुवा
चाट्दैछन् । यसैबीच नेपालका बहालवाला
प्रधानमन्त्रीले भने कि, बुभनेले मात्र एमसीसीबारे
बोल्नु नत्र नबुभनेले नबोल्नु । नेपालकै एक पूर्व
प्रधानमन्त्रीले भने कि, नेपाललाई धनी बनाउनु

छ भने एमसिसि चाहिन्छ । उनले थप भनेका
छन्, एमसीसी आए नेपाल सिंगारु बन्छ ।
अर्का पूर्व प्रधानमन्त्रीले पनि भने कि एमसीसी
नेपालको हितमा छ । एक पूर्व अर्थमन्त्रीले भने
कि एमसीसी नबुभनेहरु गवारहरु हुन् । उनले
अरु थप भनेका छन् कि, कुरुरलाई घ्यू पचेन ।
उनले नेपालीहरुलाई कुरुर भने । एक नेत्रीले त
एमसीसी नेपालमा ल्याउन हुन्न भन्नेहरुलाई
मुखै छाडेर गाली गर्न थालेकी छन् । पश्चिमा
राष्ट्रमा रहेका एक नेपाली राजदुतले भने अर्कै
बाटो अपनाएर एमसीसी पास गराएरै छाड्नु
पर्छ । अनि थुप्रै नेता, अभियन्ता र बुद्धिजीवीहरुले
पनि भनेका छन् कि अमेरिकी परियोजना
एमसीसी नेपाल आए नेपाल सिंगारु बन्छ । तर,
सिंगारु बनाउन त्यहीँका लि क्वान जस्ता
देशभित्रैको धनले देश बनाउने दुरदर्शी, राष्ट्रभक्त
जागरिला र इमान्दार राजनेता चाहिन्छ भन्ने
थाह रहेन छ । सिंगारु अरुको सहयोगले होइन
कि आफ्नै धन, मेहनत, बलवुता र बुद्धिले बनेको
हो ।
हेर काण्छी ! एमसीसी एउटा निह्रँ मात्र हो

नेपाल छिर्ने अमेरिकीको । अमेरिकाले नेपाल
लुट्ने र अरु धेरै उपद्रोह गर्नेछ । नेपालको
संवैधानभन्दा माथि रहने एमसीसी नेपाल
आएमा नेपाल सरकार र नेपालका सबै सरकारी
संयन्त्र एमसीसीको शाखा कार्यालय जस्तै मात्र
हुने छन् । एमसीसीले जे भन्यो त्यही मान्नुपर्ने
हुन्छ । नेपालमा नेपालको राष्ट्रिय भण्डा पनि
ठड्याउन पाइने छैन । अमेरिकी भण्डा
ठड्याउनु पर्नेछ । नेपालीहरुको टाउकामा
अमेरिकी सेनाका बुटले कुल्चने छन् ।
कतिपय नेताले चाहिँ भने है, एमसीसीको
पक्षमा बोल्नेहरु दलालहरु हुन् । एक प्राध्यापकले
स्टाटल लेखे- ‘एमसीसी भनेको अमेरिकाले खान
नसकेर छाडेको हड्डीका टुक्रा मिसिएको जुठो
भात हो । नेपालका नेता यस्ता रथलपथल
हड्डीमा बिक्छन् भन्ने सुइको पाएपछि
अमेरिकाले नेपाललाई उत्रेपात्रेको जुठो, बासी
हड्डी र भात ख्वाउन लागेका हुन् ।’ एमसीसी

छन् । अमेरिकी पसेका देशहरुका लाखौं
जनताहरुलाई निर्मम किसिमले मारेका छन् । ती
देश र जनताका धन लुटेका छन् । जनताका
छोरीचेलीहरुका गरगहना र धन लुटेका छन् ।
अनि भन्छ्यौ काण्छी ! तिमी एमसीसी आएपछि
हामी गहनाले भिर्भ्याट्ट हुनेछौं । यी सब भुट्
हुन् ।
एमसीसी नेपाल पसेमा हेर काण्छी ! तिम्रो
तिलहरी, मडवरी, नाकको भुम्के बुलाकी,
कानमा लाउने टप र रिङ्ग टीका, फुली, शीरबिन्दु,
चेप्रेसुन, जन्तर, चन्द्रहार, रेजी र हारी अनि
औँठी सबै सबै लुटी लाने छन् । तिम्रो थैलीमा
रहेका पैसाहरु, पेवापात सबै लुट्ने छन् अनि
लुट्ने छन् तिम्रो धेरै कुराहरु । यति मात्र होइन
काण्छी हामी नेपालीले मानिन्त्याएका हाम्रो देश
चिनाउने धेरै कुरा लुट्ने छन् । हाम्रा राष्ट्रिय
प्रतिकहरु लुट्ने छन् । अमेरिकीहरुले गाई,
गौमाता लुट्ने छन् र दिनदिनै हाम्रै अगाडि काटेर
खाने छन् । गौमाता, बाच्छीहरु र बाच्छा, बहर
अनि गोवर्धन देवताहरु केही बाँकी राख्ने छैनन् ।
हाम्रो बहुमूल्य सम्पदाहरु लुटिने छन् । विरोध
गर्ने नेपालीहरुलाई बुटले कुल्चने छन् र गोलीले
उडाइदिने छन् । हाम्रा घरहरु जलाइदिने छन् ।
एमसीसीप्रति जतिपनि विरोध भइरहेका छन्,
त्यो अमेरिका आफ्नै कारणले हो । नाथे आधा
खर्ब रकम दिनलाई अमेरिकी कार्यक्रम नेपालको
संसद, सरकार, कानून, संविधान र नेपाली
जनताभन्दा माथि हुनुपर्ने ? ल नेपालले नै
अमेरिकालाई दोब्बर आर्थिक सहयोग दिन्छ, के
नेपाली सहयोग कार्यक्रम अमेरिकी संविधानभन्दा
माथि हुन दिन्छ अमेरिकाले ?
अमेरिकाले भन्यो रे एमसीसी नेपालले
नस्वीकारे आर्थिक नाकाबन्दी लगाइदिन्छ । बरु
डिलो नगरी आर्थिक नाकाबन्दी गरिदोस् ।
अमेरिकाले आफ्ना नीति मिल्ने देशहरु र
बैंकहरुलाई पनि भनि दोस् कि नेपाललाई
आर्थिक नाकाबन्दी गर । नेपाल आफ्नै बलवुतामा
अर्थ बढ्नेछ । दश वटा सिंगारुभन्दा समृद्ध
बल्ने छ चाँडै । अनि नेपाल चाँडै खबौं डलर
आर्थिक दान गर्ने स्तरमा पुग्नेछ ।
तैपनि नेपाल सरकार, सत्तारूढ दलहरु र
विदेशी पैसाका लागि देश दाउमा राख्ने नेता,
अभियन्ता र कथित बुद्धिजीवीहरु जसरी भए नि
एमसीसी नेपालमा ल्याएरै छाड्छौं भन्दै छन् ।
त्यसैले लुकाउ काण्छी तिम्रो गहना र सुकैँथैली
किनकि कोही लुट्न आउँदैछन् ! यदि ‘नेपाल
विद्युत् प्राधिकरण’ मातहत रहनेगरि एमसीसी
आउँछ भने ओ के छ त । होइन त काण्छी ?
काण्छी ! अरु धेरैले जस्तै तिमीले तिम्रो
विचार राख्यो, मैले मेरो विचार राखें दुवै
बराबर । अनि के को लागि तिमी हाम्रो मुया
पिरतीको डोरीको पोयो खुस्काउन खोज्दैछ्यौ ?
अहिलेलाई यती । तिमीलाई औधी मुया गर्ने
तिम्रो उही लोर्के काण्छा ।’

भलाई...

यस्तो लाठे भै सकिस् अलिकति नि लाज लाउँदैन तलाई
?’

देवेन्द्र पुलुक माथि फर्केर हेर्दा माइली आमा घाँस
काट्दै आवाज दिएकी रहिछन् ।

देवेन्द्र रिसले आगो बन्छ । ऊ कृतिम भाव निकाली
आफूले ल्याएको घाँसको भारी थ्याच्च भुईँमा प्याल्दछ ।
ऊ जङ्गिएर माइली आमातर्फ कराउँछ ‘ए बुढी तिम्रो के
खाइदेको छु र यसो भन्छौ ।’

ज्वालामुखी भैं देखिएको देवेन्द्र हेरी माइली आमा
डराउँछिन र त्यहाँबाट घरतर्फ दौडिन्छिन ।

ऊ माइली आमाको वषौँदेखि सोध्ने प्रश्नसँग आजित
भएको पाउँछ । ‘देवेन्द्र त बुढो भइसकिस अब त काम
गर ।’ माइली आमा उसको घर राम्रो बनाउन पटक-
पटक देवेन्द्रलाई शूद्र मनले सम्झार्थिन् । तर, देवेन्द्र
भने भित्रभित्रै आफूलाई खोको पाए भैं सम्भन्थ्यो ।
ऊ मानसिकरूपमा विक्षिप्त बनेको आभाष गर्न सकिन्थ्यो ।
(केही दिनपछि)

‘देवेन्द्र तलाई बिहे गर्न मन छैन क्या हो ?’ भाइ तर्फ
हेर्दै दाजु (माइला वा को छोरो) प्रश्न गर्छन् । ऊ थप
भन्छ- ‘यस्ता अगतिलालाई कसले छोरी दिन्छ ? अलिक
मेहनत गर काम गर पैसा कमा ।’

‘दाइ तपाईं त मलाई साथ दिनु । मेरो भाग्यले होला
म केही गर्न सकेको छैन ।’

‘भाग्यमा विश्वास होइन मेहनत गर । परिश्रम गरे
फल पाइन्छ त अल्छी छस् मुर्दार ।’

‘कसलाई अल्छी भन्या दाइ ? बोली सुधार गर ।’
देवेन्द्र एकासी जङ्गिन्छ ।

दाजु भन्नु दान्किएको आगोमा घिउ थप्छन्- ‘देवेन्द्र
अब लायकको वन यस्तो नालायक नवन है ।’
देवेन्द्र त्यही रिसको भोकमा दाइको कठालो समात्न
खोज्छ । वातावरण तातिन्छ । एकछिन उनीहरु बीच
घमसाघमसी हुन्छ ।
माइला बा र आमा आएर छुट्याउन खोज्छन् । निकै
बल गरेपछि बल्ल उनीहरुको युद्ध रोक्छन् । माइला वा
देवेन्द्रतर्फ हेर्दै भन्छन्- ‘यो गोठालोलाई जति उपर्ण
दिए पनि गोठकै वास गर्ने पन्यो । बुद्धिमा धमिरा लाग्छ

यसका । केही नभन है छोरा ।’
देवेन्द्र कि आमा आएर उसलाई घर लैजाँच्छन् ।
आमा आफ्नो छोरोलाई घरमा लागि सम्झार्थिन् । ‘बाबु
विदेश जान पनि त तेरो बुद्धिले भ्याउँदैन । त सँग पैसा
पनि छैन आखिर कति दिन यसरी बस्छस् ?’ आमा थप
भन्छिन्- ‘हेर आज तेरा माइला वा को कति राम्रो घर
परिचार छ । अनि हामी चाहिँ सधैं दुःखमा बस्ने ?’
‘आमा म सुख दिन्छु तपाईंलाई नरनु । यो अशुको
बदला म लिएर छाड्छु ।’ अलिक शान्त हुँदै देवेन्द्र
आमालाई आशावादी बनाउँछ । ‘हेर त पनि काम गर ।
यी अरुलाई भन्ने मौका न दे । उनीहरुले हितमा भनेका
हुन् तर त बुझ्दैनस् । केही काम गर बाबु ।’
‘आ... अब तपाईं पनि यस्तो कुरा नगर्नुस् ।’ भकिँदै
देवेन्द्र उठेर गाईको गोठतर्फ लाग्छ । ऊ निकैबेर
हराउँछ । आमा यताउति खोज्छिन्, तर अह ऊ भेटिँदैन ।
दुई-तीन घण्टापछि ऊ फर्किएर आउँछ ।
उसको हातमा एउटा चिरपट देखिन्छ आमाले ।
चिरपटमा रगत दलिएको हुन्छ । देवेन्द्र देवेन्द्र रहेन अब
ऊ त कठोर हृदय भएको राक्षस भैं भयो । आमा
डराएर माइलाबा को घरतर्फ दौडिन्छिन् । देवेन्द्रको यो
अवस्था देखा ऊ मानसिकरूपमा कति ग्रसित छ भन्ने
प्रष्ट हुन सकिन्छ ।
देवेन्द्र विस्तारै आफ्ना शरीरको दाग मेटाउन लाग्छ ।
अगेनामा चिरपट हालेर आज त्यही दाउराले पाकेको
खाना खान तयार हुन्छ ।
‘लु अब भन मलाई कसैले नालायक, बेकामे, आदि
इत्यादि । आजबाट कसैले मलाई केही भन्ने छैन ।’ जोड
जोडले हाँस्दै देवेन्द्र नुहाउन र कपडा धुन थाल्छ ।
चिरपट वेस्सरी बल्छ । लाग्छ यो देवेन्द्रको युद्धको
जित हो र मानवताको हार ।
भलाई गर्ने जमाना छैन अहिले । यहाँ त राम्रो सोच्दा
यस्तै हुने चलन छ । गाउँ, समाजमा धेरै उदाहरण
छन् । देवेन्द्र एउटा पात्र मात्र हो ।

कविता

चुपचाप

चुपचाप

रित्याई छाती, पोखिन वह,
खोज्दै दाउ चुपचाप चुपचाप ।

लुकाई पीडा, देखायो हाँसो,
बढ्दैछ घाउ चुपचाप चुपचाप ॥

बर्सन्छ भरी, चुहिन्छ धुरी,
रुइन्छ छाती चुपचाप चुपचाप ।

खोज्दै सहारा, नभेट्दै किनारा,
डुब्दछ नाउ चुपचाप चुपचाप ॥

दर्कन्छ सावन, सल्कन्छ छाती,
पगल्क मन यो चुपचाप चुपचाप ।

तरङ डरको, जिन्दगी भरको,
मनको तलाउ चुपचाप चुपचाप ॥

खोजुँ सहारा, रोजुँ म खै को ?
खै को बोलाउँ चुपचाप चुपचाप ।

जदैछ जनले, सम्फन्छ मनले,
कृष्ण कै नाउँ चुपचाप चुपचाप ॥

- भावना शर्मा
